

bal kod gomolonki

jan ribovič

Seljak – radnik Bronek Gengol ima pedeset pet godina, stari je momak i ima jedan zub koji mu – kako sam kaže – služi samo za bušenje rupa na autobuskoj karti. Radi kao nekvalifikovani putar. Posle radnog vremena razjebava kapital koji je nasledio od oca i još je udružio delatnost sa zadrugom. Član je pomoćne milicije.

Radnik – seljak ima neugašenu žal za mladom Gomolonkom, jer je ona, dve godine je tome, odbacila njegovu bračnu ponudu. – Za starog prdonju ne idem! – rekla je tada.

Gengola je pogodio u samo srce izraz »stari prdonja«. Mlađa Gomolonka je i sama tada imala četrdeset i tri godine. Razlika između mlađe i starije sestre bila je samo godinu dana.

Nesrećna prosidba nije ubila želju u Gengolu za mladom Gomolonkom, kao što bi se tome moglo nadati. Gengol nije izmenio svoje ustaljene navike. Svako veče je, šunjajući se, dolazio pod prozore jednosobne kolibe Gomolonki i vrebao moment. Momenat u kojem jedna od Gomolonki izvodi strip-tiz zbog pranja ili spavanja. Tada, gledajući između proreza u zavesama (uvek loše navučene), zadržavao je dah i onanisao kao lud.

Tri gorštaka su došla u selo. Prave ogradu oko placu opštinske zadruge. Bio je ranije stari, drveni plot, ali se vremenom srušio. Državnoj firmi se ne isplati da podiže ponovo drveni plot. Uostalom, nemaju mogućnosti za stalne popravke. Gorštaci se isplati. Ustaju u pet ujutro i počinju mešati beton. Rade do sedam uveče. U sedam su u krčmi na večeri. Po večeri – politru votke. Vraćaju se do kućice gde im je zadruga obezbedila prenoćište. To je Gengolova kućica.

Jedan od njih vadi harmoniku i počinje svirati. Uvek isto: »O, Marijana, kad bi bila zaljubljena...« Nikada još nije završio: »Gorštaku, zar ti nije žao?« Svirao oko sat, a potom svi odlaze na spavanje. I tako u beskraj. Već nedelju dana.

Svaki od njih ima četrdesetak godina. Jednom su zapitali Gengola:

– Ko su te Gomolonke?

– Eh, ništa osobito! – odmahnio je rukom Gengol.

– Rade li one stvari? – raspitivali su se dalje.

– Kao mašine! – potvrdio je Gengol.

Obe Gomolonke su stare devojke. Još čekaju princa iz bajke. Dakle, obe rade u mesnoj bolnici. Stranima govore da su bolničarke. Svi ostali znaju da rade u sali kao spremačice. Donose nepokretnim bolesnicima guske i posude za umivanje. Za to dobijaju napojnicu.

Slobodno vreme Gengol provodi u stanici milicije. Tamo se uvlači u dupe milicajcima. Slušaju ga strpljivo, a najčešće ga šalju po cigarete i pivo u bife.

Bila je subota i plata. Gengol, kao i uvek kada je plata, pošao je do banke i celu je uložio na knjižicu. Malo je zakasnio jer je bila gužva. Kasnije je još tražio cipele. Obišao je pet prodavnica da bi na kraju ipak kupio one koje je prve probao. Kada je došao do kuće, bilo je već oko sedam sati i spuštao se mrak.

U kući nije bilo nikoga. Sigurno su gorštaci otišli preko nedelje do kuće – pomislio je. Pojeo je nešto, izašao na prag, seo. Zapalio je cigaretu. Tada je iz kućice Gomolonki dopro do njega zvuk

harmonike i neprestano menjane, kroz umetnički dar gorštaka, reči pesmice:

O, Marijana,
kad bi bila zaljubljena
gengolili bi se celu noć
i u svaki dan...

Potom je melodija utihnula i do Gengola dopre odjek pijane orgije.

– Gače ih žuljaju! – promrmljao je Gengol – i jednu i drugu – i pljunu.

Pogledao je na sat. Bližilo se osam. Zaključao je vrata, stavio ključ pod prag i krenuo prema kućici u kojoj su se danas održavale molitve uz brojanice. Bio je tamo za nekoliko minuta.

Vratio se pre devet. Stao je pred prag. Prisluskivao je. Iz doma Gomolonki dolazili su prigušeni odjeci horskog pevanja, krici. U jednom momentu su se otvorila vrata kućice. U njima je stajao jedan gorštak. Gengol je slušao kako gorštak olakšava bešku.

– O idiote... promrmljao je Gengol.

Sačekao je da gorštak uđe u kuću. Tada se oprezno prišunjavao do prozora i zavirio.

Harmonikaš je sedeo na sanduku od žita, praznom, pošto su Gomolonke odavno zapustile njive i predsedništvo im je zbog neplaćenog poreza oduzelo te njive, i svirao. Obe Gomolonke su igrale s gorštacima, zanosno vrtele guzovima, smejele se kao lud. Svi su bili goli.

– O, jebem vam mater! – besno je opsovao Gengol.

Pogledao je još malo i potom trkom odjurio u stanicu.

Seržant je upravo otpremio subotnje pijance u »maricu« koja je specijalno došla iz Komande mesta da bi ih odnela do Doma za trežnjenje.

Seržant je sedeo i pušio. Svirao je tranzistor. Upravo je neka baba pevala: »Preleti me...«

– Dodite da vas preletim! – u zanosu će seržant, srećan što se otarasio subotnjih pijanaca i što se začinje spokojno dežurstvo.

– Iz mesta vas preletim... Sve...

Upravo je tada nahrupio Gengol u stanicu.

– Uvreda javnog morala! – dreknuo je stručno, jer je čitao razne brošure dok se bavio u stanici.

– Gde?

– Kod Gomolonki! – vikao je i dalje Gengol. Bal su napravili! Obe igraju gole! Dvojica, takođe golih, s landarajućim kitama, lete po celoj sobi s njima. A treći gologuzan svira na harmonici... Spavati se ne može, deru se, viču... Pijani k'o dupeta! Idemo, gospodine vlasti!

Seržant je uzdahnulo, klimnuo glavom, okrenuo se, pripasao opasač s pandrekom. Stavio je još šapku na glavu i zaključao stanicu.

– Zar su svi goli! – raspitivao se putem.

– Nego kako? Gole! – potvrdivao je Gengol. Gole, a gorštaci lete za njima po celoj sobi! Samo uzeti pandrek i tući! – potpaljivao je seržanta. Uvreda božija!

Kada su stigli pred kuću Gomolonki, bal je uveliko trajao. Ne znamo kakvim čudom se vest o tome pronela i oko prozora Gomolonki guralo se već nekoliko osoba. Muškaraca i žena.

Seržant je došao do vrata i pokucao. Bez odgovora. Harmonikaš je ponavljao tu svoju MARIJANU usred cike i vjke.

O, o, o! Čuje li gospodin? – graknuo je Gengol.

Seržant je zalupao pesnicom. Bez rezultata. Tada, nestrpljivo, gurnuo je vrata. Nisu bila zaključana. Ušao je u trem, tražio je pipajući raširenim prstima kvaku na vratima. Gengol tri koraka iza njega. Seržant je napokon pronašao kvaku. Povukao je vrata i ušao u sobu. Harmonika je utihnula.

– Šta je to? Burdelj? – upitao je seržant.

– Šta se to tebe tiče? – dreknuo je jedan od pijanih gorštaka.

– Sad ću ti pokazati šta me se tiče! – čuo je Gengol razbesneli glas milicajca, a sekundu kasnije odjeke gužve.

Promolio je glavu u sobu. Seržant je uzmicao pred dvojicom gorštaka koji su navali na njega. Gomolonke su cicala pokrivajući se bilo čime što im je došlo pod ruku. Neko iznutra je razbio prozor. Prštalo je razbijeno staklo od boca, čaša, šolja. Glasan smeh čuo se od prozora. Gengol je video kako se harmonikaš uvlači u sanduk. Seržantu je odletela šapka. Jedan gorštak se zaklanjao stolicom.

– Po kitama im dajte! – kričao je Gengol seržantu. Po kitama! To će ih odmah smiriti!

Prevod s poljskog: Dorde Sudarski Red

Jan Ribovič (Jan Rybowicz) je rođen 1949. u Kožlu, vojvodstvo polsko. od petnaeste godine se oprobavao u raznim zanimanjima – prvenstveno kao fizički radnik. Debitovao je 1978. u 1980. štampana mu je knjiga pripovedana »SAMOKONTROLA I DRUGE PRIČE«. U štampi su mu dve knjige. Prevoden je na engleski, francuski, švedski, slovenački i ruski. Živi na selu blizu Tarnuva, Poljska.

petar duza, kombinovana tehnika